

Basel II PILAR III

31.12.2011

**SØGNE OG GREIPSTAD
SPAREBANK**

1	BASEL II – KAPITALDEKNINGSREGLER.....	3
1.1	Introduksjon til kapitaldekningsreglene	3
2	ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALKRAV	3
2.1	Ansvarlig kapital	4
2.2	Kapitalkrav.....	5
3	STYRING OG KONTROLL AV RISIKO	6
3.1	Innledning	6
3.2	Organisering og ansvar.....	6
3.3	Risikoområder	7
4	RISIKOOMRÅDER	9
4.1	Kredittrisiko - Standardmetoden.....	9
4.2	Egenkapitalposisjoner utenfor handelsporteføljen	15
4.3	Renterisiko utenfor handelsporteføljen	15
4.4	Likviditetsrisiko	15
4.5	Markedsrisiko	16
4.6	Operasjonell risiko.....	17
4.7	Forretnings-, omdømme- og strategisk risiko.....	17
5	OPPSUMMERING.....	18

1 BASEL II – KAPITALDEKNINGSREGLER

1.1 Introduksjon til kapitaldekningsreglene

Dette dokumentet gir en presentasjon av risiko- og kapitalsituasjonen i Søgne og Greipstad Sparebank. Dokumentet skal dekke de spesifikke krav om offentliggjøring av finansiell informasjon (Pilar III) som pålegges banken i kapitaldekningsregelverket (Basel II).

Pilar I: Minimumskrav til ansvarlig kapital

De metodene som banken bruker ved beregning av minimumskravene for henholdsvis kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko er vist i figuren nedenfor;

Type risiko:	Valgt metode:
Kredittrisiko	Standardmetode
Markedsrisiko	Standardmetode
Operasjonell risiko	Basismetode

Pilar II: Vurderingen av samlet kapitalbehov og individuell tilsynsmessig oppfølging

Banken skal ha en prosess for å vurdere samlet kapitalbehov i forhold til risikoprofil samt en strategi for å vedlikeholde sitt kapitalnivå. Tilsynsmyndighetene skal overvåke og evaluere bankens interne vurdering av kapitalbehov og tilhørende strategi. Tilsynet skal iverksette passende tiltak dersom de ikke anser prosessen for tilfredsstillende.

Pilar III: Institusjonenes offentliggjøring av informasjon

Formålet med Pilar III er å supplere minimumskravene i Pilar I og den tilsynsmessige oppfølgingen i Pilar II. Pilar III skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av informasjon som gjør det mulig for markedet, herunder analytikere og investorer, å vurdere bankens risikoprofil og kapitalisering samt styring og kontroll..

Informasjonen skal offentliggjøres og oppdateres minimum årlig. For øvrig er banken pålagt å offentliggjøre informasjon som er egnet til å påvirke beslutningen til brukere av informasjonen i forbindelse med økonomiske forhold, senest 30 dager etter at banken er eller burde vært klar over forholdet. Informasjonen skal offentliggjøres på Internett, og skal være tilgjengelig i minst fem år fra tidspunkt for offentliggjøring.

Søgne og Greipstad Sparebank inngår ikke i rapporteringspliktig konsern slik at all rapportering er på banknivå.

2 ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALKRAV

Den ansvarlige kapitalen kan bestå av både kjernekapital og tilleggskapital. Søgne og Greipstad Sparebank har ikke hatt behov for å skaffe seg tilleggskapital og ansvarlig kapital består kun av kjernekapital.

Ved beregning gjelder fradrag, tillegg og begrensninger i forhold til kapitalforskriftens definisjoner.

Alle tall er oppgitt i hele tusen.

2.1 Ansvarlig kapital

Beregningsgrunnlag, ansvarlig kapital og kapitaldekning pr. 31.12.2011.

Ansvarlig kapital:	Beløp
Sparebankens fond	295.496
Sum balanseført egenkapital	295.496
Fradrag:	
Overfinansiert pensjonsforpliktelse	3.222
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	6.494
Sum fradrag	9.716
Tillegg:	
	0
Sum tillegg	0
Netto ansvarlig kapital	285.780
Risikoveid beregningsgrunnlag:	
Kredittrisiko	1.561.314
Operasjonell risiko	108.918
Markedsrisiko	0
Fradrag i beregningsgrunnlaget	
Nedskrivning på grupper av utlån	6.500
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	6.494
Totalt beregningsgrunnlag	1.657.238
Kapitaldekning	17,24 %

2.2 Kapitalkrav

Minimumskravet til ansvarlig kapital:

Engasjementskategorier:	Beløp
Stater og sentralbanker	0
Lokale og regionale myndigheter	1
Offentlig eide foretak	0
Multilaterale utviklingsbanker	0
Internasjonale organisasjoner	0
Institusjoner	3.849
Foretak	22.289
Massemarkedsengasjementer	1.255
Pantsikkerhet i bolig- og næringseiendom	89.058
Forfalte engasjementer	996
Høyrisiko-engasjementer	0
Obligasjoner med fortrinnsrett	397
Andeler i verdipapirfond	120
Øvrige engasjementer	6.941
Kapitalkrav kredittrisiko	124.906
Kapitalkrav markedsrisiko ¹⁾	0
Kapitalkrav operasjonell risiko ²⁾	8.713
Fradrag i beregningsgrunnlag	-1.040
Totalt kapitalkrav	132.579

Kapitaldekningsprosent

17,24 %

- 1) Banken har ikke engasjementer som medfører rapporteringsplikt for markedsrisiko.
- 2) Banken benytter basismetoden for beregning av krav til ansvarlig kapital som skal dekke den operasjonelle risiko. Beregningsgrunnlaget i basismetoden er 15 % av gjennomsnittlig inntekt de tre siste år multiplisert med 12,5, beregnet ved regnskapsårets slutt. Inntektsposter som medtas i beregningsgrunnlaget følger § 42-1 (3) i kapitalforskriften.

3 STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

3.1 Innledning

God risiko- og kapitalstyring er et sentralt virkemiddel i bankens verdiskapning. Styret i Søgne og Greipstad Sparebank har en målsetting om at bankens risikoprofil skal være moderat. Det er et mål å ha minimum BBB+ rating fra DNB Markets for å sikre god tilgang på innlån fra kunder og kapitalmarkedene.

Ved utarbeidelse av styringsdokumenter er det tatt utgangspunkt i Finanstilsynets moduler på de ulike områder.

Risiko- og kapitalstyringen i Søgne og Greipstad Sparebank tar utgangspunkt i overordnet strategi hvor ønsket risikonivå er angitt. Denne revurderes årlig i sammenheng med bankens øvrige planprosess, og med en større og grundigere gjennomgang hvert tredje år. Det er videre utarbeidet delstrategier og policydokument for de ulike risikoområder i banken.

Styringsmål og rammer nedfelt i bankens risikostrategier skal bidra til å sikre bankens lønnsomhet både på kort og lang sikt. Hensikten er å unngå for store risikokonsentrasjoner i virksomheten, som ved en ugunstig utvikling kan bidra til å true bankens lønnsomhet og soliditet.

I forbindelse med risikostyring og intern kontroll prosessen vurderes alle vesentlige deler av bankens virksomhet. Med utgangspunkt i risikoen knyttet til den enkelte del av virksomheten iverksettes nødvendige kontrolltiltak for å forsvisse oss om at arbeidsprosesser og rutiner utføres innenfor en akseptabel risiko.

3.2 Organisering og ansvar

Ansvar og gjennomføring av bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre, ledelse og operative enhet.

Styret

Bankens styre har ansvar for å påse at banken har en ansvarlig kapital som er tilstrekkelig ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet, samt sørge for at banken er tilstrekkelig kapitalisert ut fra regulatoriske krav. Styret fastsetter de overordnede rammer, gir fullmakter og sørger for at det utarbeides retningslinjer for risikostyringen i banken, herunder etiske retningslinjer.

Banksjef

Banksjef har ansvaret for den overordnede risikostyringen, herunder ansvarlig for at det implementeres effektive risikostyringssystemer i banken, og at risikoeksponeringen overvåkes. Banksjef er videre ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Ledere

Bankens ledere har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med bankens vedtatte risikoprofil. For å sikre god økonomisk og administrativ styring, skal den enkelte leder ha nødvendig kunnskap om vesentlige risikoforhold innenfor eget område.

Revisor

Søgne og Greipstad Sparebank har ikke intern revisjon. Bankens eksterne revisor etterprøver om rutiner og retningslinjer etterleves, samt vurderer om bankens modellverk knyttet til risiko- og kapitalstyring gir et riktig uttrykk for bankens samlede risiko- og kapital situasjon. Ekstern revisor utarbeider årlig en uavhengig bekreftelse av bankens intern kontroll. Det innhentes også ekstern vurdering av bankens ICAAP-prosess.

Risikoanalyse

Ved den årlige ICAAP-prosessen (pilar II) gjennomfører ledelse og styre en vurdering av risiko- og kapitalstyringen i Søgne og Greipstad Sparebank. Gjennom prosessen kvantifiseres forventet tap / økte kostnader knyttet til de enkelte risikoområder banken er utsatt for.

Stresstester

Det skal gjennomføres periodiske stresstester for å analysere hvordan negative hendelser påvirker bankens resultat, balanse og kapitaldekning. Disse skal gjennomføres på de mest risikoutsatte områdene som eks. kreditt-, konsentrasjons, markeds-, og likviditetsrisikoområdene. Beregningen skal ta utgangspunkt i en periode på minimum tre år.

Kapitalstyring

En aktiv kapitalstyring er viktig for å sikre bankens soliditet over tid. Dette gjøres ved å fremskrive bankens finansielle utvikling de neste tre år frem i tid, og der det tas hensyn til et alvorlig økonomisk tilbakeslag over minimum tre år. Ut fra en slik analyse vil bankens ledelse og styre få et grunnlag for å vurdere kapitalbehovet fremover.

Beredskapsplaner

Uansett hvor god risikostyringen er i en bank, vil det kunne oppstå uventede tap som krever at banken har tilstrekkelig egenkapital. Banken skal derfor ha en beredskapsplan som kan iverksettes i en slik situasjon.

Etterlevelse (Compliance)

Den kanskje viktigste delen av en plan er å sikre etterlevelsen. Dette gjøres ved at banken;

- kommuniserer en tydelig etisk standard og verdigrunnlag
- sikrer at nye lover og bestemmelser implementeres i organisasjonen
- sørger for nødvendig å rapportering av etterlevelsen til ledelse og styre

3.3 Risikoområder

Banken eksponeres for ulike typer risiko. De viktigste er;

Kredittrisiko	Kredittrisiko kan defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav.
Likviditetsrisiko	Likviditetsrisiko kan defineres som risikoen for at en ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.
Markedsrisiko	Markedsrisiko kan defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser.
Operasjonell risiko	Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser.
Forretningsrisiko	Forretningsrisiko kan defineres som risikoen for uventede inntektsvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd.

Omdømmerisiko	Omdømmerisiko kan defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, aksjeeiere og myndigheter.
Strategisk risiko	Strategisk risiko kan defineres som risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Denne risikoformen aktualiserer behovet for å se fremover og sikre seg nødvendig kapital i forbindelse med igangsatte og planlagte satsninger.

Disse områdene er nærmere gjennomgått i neste kapittel.

4 RISIKOOMRÅDER

4.1 Kredittrisiko - Standardmetoden

Definisjon

Kredittrisiko kan defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav.

Styring og kontroll

Kredittrisiko styres gjennom bankens kreditthåndbok og bevilgningsreglement.

Retningslinjer for bankens kredittgivning er nedfelt i kreditthåndboken som styret har fastsatt. Denne ajourføres ved behov for endring. Gjennom denne defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje, bransje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil.

Gjennom bevilgningsreglementet delegeres kredittfullmakt til kredittutvalg og banksjef innenfor visse rammer. Banksjef kan videredelegere fullmakter til bankens medarbeidere. De delegerte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risikoklasse.

Kompetente medarbeidere som har analytisk evne og god innsikt i risikoelementer knyttet til kunden er den viktigste forutsetning for at banken skal kunne realisere sin målsetting. Løpende kompetanseutvikling er en nødvendig innsatsfaktor for å bygge opp og vedlikeholde kompetansen. Det er ledernes ansvar å sørge for at medarbeidere innen kredittområdet har eller utvikler den nødvendige kredittkompetanse.

Søgne og Greipstad Sparebank bruker egne risikoklassifiseringssystemer i forbindelse med bevilgning av kreditter og som grunnlag for kategorisering av kredittporteføljen. Modellene differensierer kundene basert på økonomi og sikkerhet og kategoriserer kundene i til sammen 11 klasser som kan grupperes i følgende undergrupper; lav, middels og høy risiko, samt misligholdte engasjementer. Banken etterstreber å prise kredittrisiko og har etablert prismatriser basert på risikoklassifiseringssystemet.

Risikokonsentrasjon, store engasjementer og grupper av engasjementer hvor det er en eller et fåtall felles risikodrivere som kan påvirkes samtidig, skal begrenses. Banken har vedtatt at ingen engasjement skal overstige 20 % av ansvarlig kapital, mens loven tillater inntil 25 %. Ved årsskiftet er det tilsammen fem engasjement som overstiger 10 % og utgjør 77,3 % av ansvarlig kapital..

Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. Styret mottar kvartalsvis analyse og oversikt over beholdningen og alle nykjøp.

Kreditteksponering

Tabellene nedenfor viser bankens totalengasjement mot kunder fordelt på akkumulert risikoklasse, engasjementstype (næring/privat) og geografi.

Løpetidstabell viser gjenstående løpetid for utlån, garantier og ubenyttet bevilgning.

Alle beløp oppgis i hele tusen kroner.

Engasjement fordelt på risikotype samt gjennomsnittlige størrelse i løpet av perioden:

Engasjementstype:	Engasjement		Gj.sn. Engasjement ¹⁾	
	Balanseposter	Utenom ²⁾ balansen	Balanseposter	Utenom Balansen
Lav Risiko (A-D)	2.234.808	282.900	2.142.623	297.082
Middels Risiko (E-G)	406.319	39.985	405.012	35.713
Høy Risiko (H-K)	198.543	8.000	197.487	7.206
SUM	2.839.670	330.885	2.745.122	340.001

- 1) For beregning av gjennomsnittlig engasjement er benyttet gjennomsnittet av inngangen og utgangen av året.
- 2) Med begrepet utenom balansen menes her summen av ubenyttet kreditt og garantier.

Engasjement fordelt på geografiske områder:

Utlån	2011		2010	
Søgne og Songdalen	2.155.351	76 %	2.085.673	79 %
Nabokommuner	519.819	18 %	433.496	16 %
Øvrige	164.500	6 %	131.403	5 %
SUM	2.839.670	100 %	2.650.572	100 %

Garantier	2011		2010	
Søgne og Songdalen	138.177	98 %	181.860	97 %
Nabokommuner	1.873	1 %	2.487	1 %
Øvrige	1.084	1 %	3.158	2 %
SUM	141.134	100 %	187.505	100 %

Banken har sammen med 8 andre sparebanker, etablert boligkreditselskapet Verd Boligkreditt AS (Verd) og banken har i 2011 overført deler av utlånsporteføljen til Verd. Utviklingen i tallene må ses i sammenheng med dette. Saldo på overført portefølje pr 31.12.2011 er på 249 mill.

Engasjement fordelt på bransjer:

Gjennomsnittlig engasjementsbeløp er her definert som inngående beløp 2011 + utgående beløp 2011 delt på to.

	Utlån		Garantier		Potensiell eksponering	
	2011	Gj snitt	2011	Gj snitt	2011	Gj snitt
Primærnæring	33.753	36.277	3.009	3.166	8.357	6.546
Industri og bergverk	44.087	29.034	127	90	2.226	1.936
Utvikling av byggeprosjekter	156.333	143.212	7.607	14.565	4.054	8.204
Bygge- og anleggsvirksomhet	130.217	127.475	27.674	24.164	50.003	30.926
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	41.610	44.089	4.064	3.696	18.494	15.353
Transport, eiendom og tjenesteyting	16.760	17.735	3.789	3.806	5.447	13.775
Eiendomsdrift	227.309	193.390	41.913	48.512	26.247	14.875
Tjenesteytende virksomhet	55.767	58.289	2.545	3.252	15.607	10.104
Sum næring	705.836	649.501	90.728	101.251	130.435	91.718
Bankenes Sikringsfond			0	620		
Personmarked	2.133.834	2.095.622	50.406	62.450	59.316	83.963
Sum engasjement	2.839.670	2.745.123	141.134	164.321	189.751	175.681

Gjenstående løpetid for engasjementene:

Engasjementstype:	Uten forfall	Under 3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Utlån til kunder	-10.603	24.221	72.598	353.021	2.389.830	2.829.067
Garantier	0	11.413	100.195	3.364	26.162	141.134
Ubenyttet bevilgning	189.751	0	0	0	0	189.751
Totalengasjement	179.148	35.634	172.793	356.385	2.415.992	3.159.952

Nedskrivninger på utlån og garantier

Utlån til kunder er vurdert til amortisert kost. Etableringsgebyrer som belastes kunden ved låneopptak, inntektsføres direkte. Alle engasjementer blir fulgt opp ved daglig/ukentlig/månedlig gjennomgang av restanselister og overtrekkslister. Tapsutsatte engasjement samt misligholdte lån vurderes fortløpende og minimum en gang pr kvartal.

Et engasjement anses som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalte terminer på utlån innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt eller innskuddskonti ikke er inndekket innen 90 dager etter at rammekreditten eller kontoen ble overtrukket. Tapsutsatte lån er lån som ikke er misligholdt, men hvor kundens økonomiske stilling innebærer sannsynlighet for tap på et senere tidspunkt. Konstaterte tap på engasjementer er tap som regnes som endelige.

Individuelle nedskrivninger på lån og grupper av lån foretas i de tilfeller det foreligger objektive bevis for verdifall. Verdifallet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter første gangs bokføring. Nedskrivningen beregnes som differansen mellom utlånets bokførte verdi og nåverdien av estimerte framtidige kontantstrømmer, neddiskontert med lånets effektive rente.

Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall skal foretas enkeltvis av alle utlån som anses vesentlige. Vesentlige og spesielt utsatte engasjementer gjennomgås kvartalsvis. Når det gjelder vurdering av sikkerheter på panteobjekter ved individuelle nedskrivninger, verdsettes disse til antatt virkelig verdi på antatt tidspunkt for realisasjon eller egen overtakelse av sikkerheter.

Objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall omfatter observerbare data som fører til en målbar reduksjon i estimerte fremtidige kontantstrømmer fra utlånsgruppen. Gruppevis nedskrivninger omfatter bankens vurdering av grunnlaget for verdifall på grupper av utlån med tilnærmet like risikoegenskaper, og ved vurdering av nedskrivning på grupper av bankens utlån delt i personkundemarkedet og bedriftsmarkedet.

Bankens grunnlag for beregning av gruppevis nedskrivninger baserer seg på forventet tap vurdert ut fra historikk og justert for konjunktursituasjonen.

Kreditt og forringelsesrisiko

Nedenfor fremkommer samlet engasjementsbeløp fordelt på misligholdte engasjementer og øvrige tapsutsatte engasjementer. Videre fremkommer oversikt over balanseførte og resultatførte tap inneværende år.

Misligholdte engasjement og øvrige tapsutsatte lån fordelt på kundegrupper og bransjer:

	Misligholdte engasjement	Herav ind. Nedskr	Øvrige tapsutsatte	Herav ind. Nedskr
Primærnæring				
Industri og bergverk	1.016	1.076		
Utvikling av byggeprosjekter				
Bygge- og anleggsvirksomhet				
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	1.733			
Transport, eiendom og tjenesteyting	258	258		
Eiendomsdrift				
Tjenesteytende virksomhet				
Sum næring	3.007	1.334	0	0
Bankenes Sikringsfond				
Personmarked	11.596	2.601	1.133	168
Sum engasjement	14.603	3.935	1.133	168

Misligholdte og tapsutsatte engasjement fordelt på geografisk område.

Geografisk område:	Misligholdte engasjement	Øvrige tapsutsatte
Søgne og Songdalen m/nabokommuner	14.603	1.133
Øvrige kommuner	0	0
SUM	14.603	1.133

Utviklingen i individuelle tap 2011:

Individuelle nedskrivninger 2011:	Utlån	Garantier	Totalt
Individuelle nedskrivninger 01.01.	4.189	0	4.189
- Konstaterte tap i perioden	51	0	51
- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	220	0	220
+ Økning i nedskrivning på engasjementer hvor det tidligere er foretatt ind. nedskrivning	0	0	0
+ Nedskrivning på engasjementer hvor det tidligere ikke er foretatt ind. nedskrivninger	244	0	244
+ Periodens endring i amortiseringer	(59)	0	(59)
Sum individuelle nedskrivninger 31.12.	4.103	0	4.103

Utviklingen i gruppenedskrivninger 2011:

Guppenedskrivninger 2011:	Utlån	Garantier	Totalt
Gruppenedskrivninger 01.01.	6.000	0	6.000
+/- Periodens endring i gruppenedskrivninger	500	0	500
Sum gruppenedskrivninger 31.12.	6.500	0	6.500

Resultatførte tap i regnskapet 2011:

Netto resultatførte tap 2011:	Utlån	Garantier	Totalt
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	(86)	0	(86)
+ Periodens endring i gruppenedskrivninger	500	0	500
+ Konstaterte tap på engasjementer som tidligere er nedskrevet	51	0	51
+ Konstaterte tap på engasjementer som tidligere ikke er nedskrevet	40	0	40
+ Endring amortisering m.v.	71	0	71
- Inngått på tidligere konstaterte tap	392	0	392
Sum tap på utlån og garantier	184	0	184

Bruk av ratingbyråer

Søgne og Greipstad Sparebank anvender ikke ratingbyråer eller eksportkreditbyråer ved kapitalvurderingen.

Sikkerheter

Ved fastsettelse av kapitalkravet benyttes pant i bolig og fritidsbolig, der forsvarlig verdigrunnlag fastsettes ut fra sikkerhetens markedsverdi.

Brutto engasjement med pant i bolig er på 2.750 mill. kr hvorav 2.445 mill. kr er godkjente sikkerheter etter gjeldende regelverk og dermed vektet med 35 %.

Motpartsrisiko for derivater

Av fastrentelån på 60 mill. med opprinnelig løpetid på 5 år er 45 mill. sikret med rentebytteavtaler til flytende rente inngått med DNB Markets. Gjenstående gjennomsnittlig løpetid er 3,5 år. For øvrig har banken ingen renteswapavtaler eller sikringsforretninger.

4.2 Egenkapitalposisjoner utenfor handelsporteføljen

Banken har ikke handelsportefølje. Aksjer og andeler klassifiseres som øvrige omløpsmidler eller som anleggsmidler. Omløpsmidler vurderes som portefølje etter laveste verdis prinsipp. Anleggsmidlene nedskrives dersom virkelig verdi er lavere enn bokført verdi og verdifallet ikke ventes å være forbigående.

	Bokført verdi	Virkelig verdi
Aksjer og andeler pr 31.12.2011:		
Omløpsportefølje, børsnoterte	9.591	8.469
Omløpsportefølje, unoterte	1.500	2.622
Anleggsporfølje, børsnoterte	0	0
Anleggsporfølje, unoterte	30.909	29.312
SUM aksjer og andeler	42.000	40.403
Netto realisert gevinst / (tap)	107	
Netto nedskrevet omløpsaksjer (tap)	(1.664)	-
Netto urealisert gevinst / (tap)	(1.597)	-

4.3 Renterisiko utenfor handelsporteføljen

Renterisikoen oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldspostene har ulik gjenstående rentebindingstid. I bank er renterisikoen knyttet til fastrente utlån / innskudd og obligasjonsporteføljen.

Søgne og Greipstad Sparebanks styre har vedtatt rammer for renterisikoen.

Bankens balanseposter er nærmest uten renteeksponering (normal varslingstid). Beholdning av obligasjoner har en gjennomsnittlig durasjon på 0,16 år. Dette gir en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på 0,1 mill. ved årets slutt som i liten grad avviker fra hva den har utgjort gjennom året. Totale utlån med fast rente er på 60 mill. og har en gjenstående løpetid på av 3,5 år. Av disse er 45 mill. sikret med rentebytteavtaler til flytende rente med DNB Markets.

Banken har fastrenteinnskudd på 93 mill. Disse har en gjennomsnittlig restløpetid på 4 måneder. Sertifikat og obligasjonsgjeld har i hovedsak en rentebindingstid på 1-3 mnd.

4.4 Likviditetsrisiko

Definisjon

Likviditetsrisiko kan defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

Styring og kontroll

Styringen av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i bankens "Likviditetsdokument", som setter rammer for likviditetsrisiko gjennom rammer for netto likviditetsbehov i ulike tidsintervaller, krav til langsiktig finansiering, størrelse på udisponerte trekkrettigheter, størrelsen på likviditetsreserver og lengden på den tidsperioden som banken skal være uavhengig av ny finansiering fra penge- og kapitalmarkedet.

Likviditetsrisiko styres på overordnet nivå etter en rekke parametre, hvor likviditetsindikator og finansieringsgrad er blant de vesentligste. Likviditetsindikatorerne måler forholdet mellom bankens stabile finansiering og bankens illikvide eiendeler, mens finansieringsgraden viser bankens innskudd i forhold til utlån.

Søgne og Greipstad Sparebank skal hovedsakelig finansiere sin virksomhet gjennom kundeinnskudd og bankens egenkapital. Det søkes å oppnå en innskuddstruktur med mange mindre innskudd for ikke å gjøre seg avhengig av store enkeltinnskudd. Når det gjelder innlånskilder for øvrig legger banken vekt på diversifisering hvor så vel långivere, perioder og instrumenter inngår. Banken legger meget stor vekt på at likviditetsrisikoen skal være lav.

Søgne og Greipstad Sparebanks likviditet

Innskudd fra kunder er bankens viktigste fundingkilde. Innskuddsdekninger, målt som innskudd i prosent av brutto utlån, var pr. 31.12.2011 på **72,5 %**. Sammenlignbart tall var 72,4 % for 2010.

Banken har ubenyttede trekkrettigheter på 80 mill.

Gjeld til kredittinstitusjoner består av 125 mill. i innlån fra Kfs hvorav 50 mill. forfaller i 2012. I tillegg er det 67 mill. i innlån fra kredittinstitusjoner som vi har hatt i noen år. Av disse har 26 mill ett års oppsigelse, mens 40 mill fornyes hver 3 mnd.

Det har kun vært to sertifikatlån i 2011 a 50 mill. hver. Begge er innløst ved års utgang.

Det er lagt ut tre obligasjonslån på til sammen 600 mill. Lånene forfaller med 200 mill. hvert år i henholdsvis 2012,2013 og 2014.

Banken har i 2011 overført lån og kreditter til Verd Boligkreditt AS. Samlet overført portefølje er pr 31.12.2011 249 mill. mot 142 mill. forrige år. Økt overføring av portefølje vil kunne gi banken ytterligere likviditet.

Likviditetssituasjonen i banken er tilfredsstillende.

4.5 Markedsrisiko

Definisjon

Markedsrisiko kan defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser.

Styring og kontroll

Markedsrisiko styres og overvåkes med bakgrunn i rammer vedtatt av styret og ihht gjeldende forskrifter. Markedsstrategien gjennomgås og revideres årlig.

I banken er markedsrisikoen svært begrenset, med bakgrunn i;

- Bankens har for det alt vesentlige både innskudd og utlån i flytende rente.
- Bankens eksponering i egenkapitalmarkedet er ubetydelig.
- Bankens transaksjoner i utenlandsk valuta er ubetydelig.

4.6 Operasjonell risiko

Definisjon

Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser.

Styring og kontroll

Styring og kontroll av operasjonell risiko omfatter;

- Overordnet risikostyring og kontroll
- Operativ styring og kontroll
- Ekstern revisors kontroll

Bankens styring og kontroll med operasjonell risiko inngår som en viktig del bankens arbeid ihht internkontrollforskriften. Sentralt i bankens overordnede styring og kontroll av operasjonell risiko er bankens årlige vurdering av strategiske risikoer og risikoer knyttet til de ulike forretnings- og støtteprosesser. Denne vurderingen danner grunnlaget for fastsettelse av kontrolltiltak relatert til de identifiserte risikoer.

Det operative ansvaret for styring og kontroll av operasjonell risiko, og således også kvaliteten i bankens drift, ligger hos den enkelte linjeleder. Linjelederne avgir årlig en bekreftelse av internkontrollen der det rapporteres oppover i organisasjonen om status på internkontrollen innenfor den enkelte organisatoriske enhet. Bekreftelsen danner grunnlaget for forbedringstiltak på identifiserte områder.

I tillegg foretas en løpende gjennomgåelse av anbefalinger fra ekstern revisor som grunnlag for implementering av forbedringstiltak på reviderte områder.

4.7 Forretnings-, omdømme- og strategisk risiko

Definisjon

Banken er eksponert mot følgende vesentlige risikoer i tillegg til de som er gjennomgått i det overstående;

Forretningsrisiko:

Forretningsrisiko kan defineres som risikoen for uventede inntekstsvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeadferd.

Omdømmerisiko:

Omdømmerisiko kan defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, aksjeeiere og myndigheter.

Strategisk risiko:

Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening på grunn av feilslåtte langsiktige strategiske avgjørelser, endringer i lover og regler, inntreden i nye markeder eller oppkjøp.

Kapitalbehovet knyttet opp mot disse risikoene vurderes hver for seg ut fra gitte forutsetninger.

5 OPPSUMMERING

Bankens styring og kontroll med risikoområdene inngår som en viktig del bankens arbeid med internkontrollen. Sentralt i bankens overordnede styring og kontroll er bankens årlige vurdering av strategiske risikoer og risikoer knyttet til de ulike forretnings- og støtteprosesser. Denne vurderingen danner grunnlag for fastsettelse av kontrolltiltak relatert til de identifiserte risikoer slik at banken har en gjenværende risiko som er innenfor de fastsatte rammer..

Det operative ansvaret for styring og kontroll ligger hos den enkelte linjeleder. Linjelederne avgir årlig en bekreftelse av internkontrollen der det rapporteres oppover i organisasjonen om statusen på internkontrollen innenfor den enkelte organisatoriske enhet. Bekreftelsen danner grunnlaget for forbedringstiltak på identifiserte områder.

Etter styrets oppfatning har Søgne og Greipstad Sparebanks oppnådde resultater vist at den er konkurransedyktig og har evne til lønnsomhet. Gjennomført analyse om meget høy kundetilfredshet og positive tilbakemeldinger fra kundene generelt gir trygghet for at banken evner å betjene på et tilfredsstillende servicenivå.

Søgne og Greipstad Sparebank har et kapitaldekningsmål uttrykt som et mål for den regulatoriske kapitaldekningen på minimum 14 %. Ved årsskiftet var den på 17,24 % og er således oppfylt med god margin.